Parallelsessie Beraad en Advies 20 juni 2024
Zienswijzen begroting, jaarstukken en risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer N. van Santen
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer J. Roeland
Democraten Gorinchem:	de heer A. Boutachkourt
PvdA:	de heer A. Koçak
VVD:	---
ChristenUnie/SGP:	de heer A. de Jong
Gorcum Actief:	de heer B. Bahlmann
D66:	de heer T. van der Meijden
CDA:	mevrouw J van Oversteeg
SP:	de heer P. van Andel
Portefeuillehouders:	de heer M. de Boer mevrouw E. Dansen mevrouw R. Melissant-Briene mevrouw M. Molengraaf
Ambtelijke ondersteuning:	de heer S. de Leeuw

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Zienswijzen begroting, jaarstukken en risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen

Gelegenheid geven tot debat over inhoudelijke onderdelen uit de 7 zienswijzebrieven gemeenschappelijke regelingen.

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Portefeuillehouder Melissant wijst op het belang van de bestuurlijke opdracht over de toekomstgerichte brandweer. De Veiligheidsregio is compact maar doordat de gemeente Vijfheerenlanden is ontstaan zijn enkele gemeenten richting de Veiligheidsregio van Utrecht gegaan waardoor ontvlechtingskosten zijn ontstaan. Het proces van de tering naar de nering zetten loopt al een paar jaar en dat valt niet mee. De brandweer ontwikkelt zich, het type incidenten neemt toe. De vraag is of er binnen de financiële kaders gebleven kan worden en daarom zijn in het algemeen bestuur gesprekken gevoerd over de toekomst; wat komt er op de Veiligheidsregio af, hoe gaat de Veiligheidsregio zich organiseren. Alles blijven doen is niet te betalen terwijl er wel een wens is om het veiligheidsniveau op peil te houden. In het najaar wordt het gesprek gevoerd over toekomstgerichte brandweerzorg. Als hierover meer bekend wordt, neemt zij de raad daarin mee omdat dit van belang is voor de toekomstige financiële verantwoording van de Veiligheidsregio.

GR Regio AV
De heer De Jong vraagt wat voor consequenties de uittreding heeft voor de zienswijze.

Portefeuillehouder Melissant antwoordt dat in de brief waarin de standpunten verwoord zijn eigenlijk al een beetje wordt voorgesorteerd op instemming met de ontmanteling van de GR door de drie raden.

De heer De Jong heeft een goed antwoord gekregen op zijn vraag wat gaan wij nu missen. Het geeft alleen maar administratieve rompslomp en daarom denkt hij dat het een goede keuze is om afscheid te nemen van deze vorm.

GR Reinigingsdienst Waardlanden

De heer Van Andel leest dat er een reductie wordt verwacht van de restafvalverwerking en verzoekt om nadere duiding.

De heer Roeland begrijpt dat voor de verandering van toegang een team van toezichthouders is opgesteld en informeert wat dit tot nu toe heeft opgeleverd.

Wethouder De Boer antwoordt dat in de begroting voor 2025 een reductie van 25% is opgenomen (220kg restafval per persoon met als doel om naar 100kg (50% reductie) te gaan). Dit is wat voorzichtig ingericht omdat er nog geen heel jaar met diftar is doorlopen. Ten opzichte van de gemeente Vijfheerenlanden gaat het om een verschil in tarief van ongeveer € 35 dat wordt doorberekend aan andere gemeenten. Zonder diftar zou het tarief nu € 30 hoger zijn. Het werken met toezichthouders heeft heel veel boetes opgeleverd. Er wordt gereageerd op frictiemeldingen, maar ook op meldingen van het personeel. Het handhaven is buiten, maar er worden ook bestuurlijke boetes uitgeschreven.

De heer Koçak heeft enkele signalen gekregen van inwoners over boetes. Sommige containers gaven een storing waardoor mensen genoodzaakt waren om het afval naast de container te plaatsen.

Wethouder De Boer antwoordt dat niemand verplicht wordt om afval naast de container te plaatsen, het afval kan terug naar huis genomen worden. Systemen horen te werken. In de opstartfase waren er relatief veel storingen. Inmiddels is het goed onder controle en gaat het nog om incidentele niet buitensporige storingen. Problemen worden na melding zo spoedig mogelijk verholpen.

GR Gevudo
Geen opmerkingen.

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Geen opmerkingen.

GR Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J)

De heer Van der Meijden merkt op dat een jaar geleden voor twee gemeenschappelijke regelingen de wens is uitgesproken om te verkennen of er een adviescommissie ingesteld kon worden (Avres en DG&J). Het gaat in deze gemeenschappelijke regelingen om tien gemeenten. Het proces is gestart via het algemeen bestuur. Hij heeft in de I&O gevraagd, vanwege het idee dat de raad meer in positie komt door de wijziging van de Wgr, of de raad zelf een brief zou kunnen sturen aan de andere raden met een zienswijze op de adviescommissie en dit nader te onderbouwen. Hij legt dit vandaag opnieuw voor aan de fracties in bestuurlijke zin, vraagt of de burgemeester vanuit haar rol als voorzitter van de raad daarin iets kan betekenen en hoe zij daar als bestuurder en als verantwoordelijke voor de interbestuurlijke samenwerking tegenaan kijkt.

Portefeuillehouder Melissant antwoordt dat in de nieuwe wet de positie van de raad ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen nadrukkelijk versterkt is. Zij kan zich vinden in een figuur om als raden onderling te communiceren om met elkaar tot een bepaalde

adviescommissie te komen. Als de raad nadrukkelijker bij deze gemeenschappelijke regeling betrokken wil worden adviseert zij het instrumentarium daarvoor te gebruiken en contact te zoeken met collega-raden in de Regio. Als in deze zoektocht facilitering vanuit haar als burgemeester nodig is dan vindt de raad haar aan zijn zijde.

De heer De Jong verwijst naar zijn vroegere deelname aan de klankbordgroep voor de DG&J die ontzettend boeiend was. Toen zes van de destijds acht gemeenten vertrokken is de klankbordgroep gestopt en dat is jammer. Hij hoopt dat de adviescommissie een wettelijke vorm gaat krijgen.

Portefeuillehouder Melissant vervolgt dat de Wgr de raden nader in positie brengt. In deze gemeenschappelijke regeling gaat het om serieus geld en inhoudelijke bewegingen. Naast de burgemeesters ondersteunen de griffiers de raden. Zij acht het goed om dit met de griffier te bespreken zodat deze kwestie ook in griffiersverband aan de orde kan worden gesteld. De griffier kan peilen hoe dit leeft bij andere raden en binnen de Wgr kan een construct gemaakt worden om de positie van de raad te versterken. Zij gaat samen met de griffier aan de slag.

De heer Van der Meijden bedankt voor de medewerking. Hij ondersteunt van harte wat er in de I&O namens het college is gezegd over de functie van de adviescommissies. Niet alleen vanuit een financieel perspectief kijken naar een gemeenschappelijke regeling, maar juist ook vanwege de beleidsinhoudelijke vraagstukken (het positioneren, eerder ontvangen van stukken, dichter op de regeling zitten).

Portefeuillehouder Melissant heeft nog wel een winstwaarschuwing; andere gemeenten moeten deze behoefte ook voelen.

De heer De Jong merkt op dat bij raadsinformatiebrieven vaak wordt gewezen op onvoldoende onderbouwing. Soms wordt daar wat mee gedaan en dan ziet hij dat terug in de zienswijze, maar hij heeft toch de indruk dat in een aantal gevallen de weg van de minste weerstand wordt gekozen. Bij de groei van jeugdhulp, bijvoorbeeld Veilig Thuis, heeft hij het idee dat voor de makkelijke weg wordt gekozen. Er wordt gevraagd om € 996.000 extra in optie 1, maar er wordt voor optie 2 gekozen onder aangeving dat de gemeente moet betalen. Hij hoort dit nu al tien jaar, er wordt aan knoppen gedraaid, maar elk jaar moet er geld bij. Persoonlijk is hij van mening dat de raad met jeugdhulp wat strakker mag zijn. Hij vraagt waarom er niet aan meer onderbouwing wordt vastgehouden om daarna pas de keuze te maken voor wel of niet opplussen.

Wethouder Dansen kan zich voorstellen dat het zo voelt, maar jeugdhulp is een openeindregeling. Uiteindelijk moet de geleverde zorg betaald worden. In het verleden is de verwachte groei vaak niet opgenomen. Toen heeft zij opgeroepen om beter te begroten om te voorkomen dat zij elke drie maanden terug moet naar de raad. De kosten zijn nu wel opgenomen in de hoop dat in het gunstige geval wordt overgehouden aan het einde van het jaar. De gemeente heeft in de afgelopen jaren vaak de ‘duurste’ kinderen gehad en dan moet er betaald worden.

De heer Koçak merkt bij interruptie op dat de raad vraagt om meer legitieme onderbouwing. De wethouder geeft aan dat het een openeindregeling is.

Wethouder Dansen vervolgt dat zij het niet anders kan uitleggen. Als het geld op is, heeft de gemeente pech, want het moet aan zorg uitgegeven worden.

De heer Koçak is het eens met de wethouder, maar DG&J vraagt om extra fte’s en geeft daarbij geen legitieme onderbouwing waarmee de raad een keuze kan maken.

Wethouder Dansen verduidelijkt dat gekozen kan worden om een bepaald bedrag te begroten met een grote kans dat het college terug moet naar de raad omdat er te krap is

begroot. Of er kan ruimer begroot worden in de hoop dat er nog wat overgehouden wordt. Er zijn altijd onverwachte kosten die de gemeente gewoon moet betalen omdat het om zorg gaat die kinderen nodig hebben.

De voorzitter informeert of de vraag van de heer De Jong hiermee beantwoord is.

De heer De Jong zegt dat dit niet het geval is. Bij de groei van het hulpgebruik stelt het college twee opties voor. Optie 1 is schrappen omdat de groei afvlakt. Optie 2 is het geld voor 2025 te reserveren. Het college adviseert om te kiezen voor optie 2 hoewel het opnemen van de groei haaks staat op het uitgangspunt van geen groei en geen besparingen. Hij weet heel goed dat het een openeindregeling is en dat de gemeente moet betalen, maar dat mag geen reden zijn om half juni al voor optie 2 te kiezen. Er kan om verduidelijking van de groei gevraagd worden en daarom pleit hij voor optie 1 en om uitleg te vragen. Met een goede onderbouwing kan altijd nog voor optie 2 gekozen worden.

Mevrouw Van Oversteeg onderschrijft de woorden van de heer De Jong en zou dit graag in de zienswijze verwoord willen zien.

De heer Van der Meijden snapt de worsteling van de ChristenUnie/SGP maar wil starten met het uitspreken van dank richting het college omdat zij opties in de zienswijze heeft opgenomen. Dit maakt dat de raad kan afwegen. De heer Van Willigen wees in de I&O op de verwachte consequenties die DG&J aangeeft in het geval de gemeente niet betaalt. Hij is geschrokken van de hardheid waarmee deze consequenties aan de raad worden voorgespiegeld. Bijvoorbeeld bij Veilig Thuis het niet meer willen meewerken aan het toekomstscenario. In geen enkele situatie is het denkbaar dat DG&J daar niet meer zou participeren. Hij voelt voor meer onderbouwing omdat het bij de zienswijze steeds op dezelfde manier gaat, tegelijkertijd krijgt hij het niet over zijn hart om het risico te nemen dat kwetsbare jeugdigen in de knel komen. Het is niet fair dat DG&J die consequenties zo in het gezicht van de gemeente smijt, maar hij zwicht er toch voor ondanks de behoefte aan nadere onderbouwing. Gorinchem doet haar best in het verstevigen van de sociale teams en het overnemen van taken die nu voor een deel bij DG&J belegd zijn. Andere gemeenten zijn daar soms wat trager in. Het voelt wrang, maar voorlopig volgt zijn fractie de lijn van het college.

De heer Koçak begrijpt dat toch voor de veiligheid van de kinderen gekozen wordt en vraagt wat er wordt gedaan als in de komende twee jaar hetzelfde standpunt wordt ingenomen.

Mevrouw Van Oversteeg denkt dat de worsteling die wordt geschetst door alle fracties wordt gevoeld. Dat is waarom het gesprek hierover altijd heel erg lastig is, want niemand aanvaart de consequenties zoals die worden geschetst. De ontwikkelingen in het Gemeentefonds en de beperkte mate van beïnvloedbaarheid van de eigen begroting buiten de gemeenschappelijke regelingen om verplicht bijna om de onderbouwing wel veel meer aan te stippen met inachtneming van de aangedragen punten. De argumentatie is hetzelfde, maar er wordt een andere route gekozen. Zij zou hiervoor willen pleiten omdat anders wordt gedaan wat altijd wordt gedaan en dat wordt straks simpelweg niet meer rond gekregen.

De heer Van der Meijden bevestigt dat hij omdat hij dit persoonlijk al drie jaar zo doet aandringt op een adviescommissie. Hij ziet echt een kans om dichterbij invloed uit te oefenen om ervoor te zorgen dat de gemeente er over één of twee jaar wel bovenop zit. Hij informeert of er ruimte is om de zienswijze aan te houden totdat er aanvullende een onderbouwing is.

Wethouder Dansen refereert aan de worsteling en merkt op dat zij dezelfde worsteling heeft, maar het is belangrijk genoeg om dit toch te willen. Bij Veilig Thuis gaat het om 7,25 fte extra waarmee ondanks de magere onderbouwing toch akkoord gegaan wordt omdat het aantal meldingen weer is gestegen en de gemeente wil geen risico lopen omdat het gaat om

de meest kwetsbare gezinnen. Het aantal meldingen dat direct wordt overgedragen naar het Sociaal Team stijgt. Het aantal meldingen dat voor onderzoek bij Veilig Thuis blijft lijkt te dalen. Onderzoek vergt meer tijd dan een overdracht. Op basis van deze cijfers zou een betere onderbouwing gemaakt moeten kunnen worden. De cijfers zijn slecht met elkaar te vergelijken. Het is lastig om het aantal meldingen te correleren aan de dossiers omdat niet alles op dezelfde manier gerapporteerd wordt. Hier wordt druk aan gewerkt, maar dit is niet binnen een paar maanden voor elkaar.

De heer Van der Meijden ziet mogelijkheden om de wethouder met een bestuurlijke boodschap op pad te sturen, maar die boodschap wordt al door de wethouder doorleefd dus daar zijn weinig woorden voor nodig.

Wethouder Dansen benadrukt dat het haar portefeuille betreft binnen het dagelijks bestuur en dat maakt het extra erg dat het nog steeds niet voor elkaar is.

De heer Van der Meijden vervolgt dat de gebrekkige onderbouwing ook op andere plaatsen terugkomt, maar bij Veilig Thuis kiest zijn fractie primair voor de optie die het college voorstelt met het maximale ongemak. Het doet hem denken aan het plan van aanpak kindermishandeling en alle woorden die daar zijn gewijd aan kinderen in veilig thuis situaties. Zijn fractie kiest niet voor optie 1 gelet op het grote risico.

De heer De Jong geeft aan dat ook voor zijn fractie de kwetsbare inwoner bovenaan staat, maar waar het gaat over Veilig Thuis en de groei van de jeugdhulp is 7,25fte extra voor 2025 fors. Voor 2026 wordt gehoopt op afbouw van deze formatie, maar hij vermoedt dat de uitbreiding niet geschrapt zal worden. Zijn fractie beraadt zich over het indienen van een amendement.

Wethouder Dansen vindt het een uitstekend idee als er een adviesgroep komt voor de DG&J. Dit is vandaag ter sprake gekomen in het dagelijks bestuur, maar tot nu toe zijn er ook binnen de andere raden weinig mensen te vinden die zitting willen nemen. Zij wenst de heer Van der Meijden veel succes.

De voorzitter verzoekt de fractie van de ChristenUnie/SGP te melden of het aangekondigde amendement wordt ingediend. Als dit niet het geval is, kan het voorstel met deze kanttekening wellicht een hamerstuk worden.

De heer Van der Meijden merkt op dat in het raadsvoorstel de optie wel/niet akkoord is opgenomen en informeert of het college het voorstel nog aanpast. Dit wordt bevestigd.

GR Avres

De voorzitter meldt dat naar aanleiding van de I&O sessie van vorige week de tekst over de rechtmatigheidseis is aangepast in het raadsvoorstel serviceorganisatie jeugd. Ook bij Avres is het één en ander scherper geformuleerd.

De heer Van der Meijden bedankt het college voor de aanscherping als het gaat over de tweede overschrijding. Hij is blij dat er ambtelijke taal is gevonden die dit uitdrukt maar die ook past binnen de verhoudingen. Hij geeft de wethouder mee richting het algemeen bestuur dat er wat zijn fractie betreft geen derde keer komt. Er zijn situaties waarin hij zich kan voorstellen dat geld snel bestemd moet worden, maar dan dient er een brief te volgen en een mondelinge mededeling in de raad om te vragen of er behoefte is aan een zienswijze. Dit kan en mag voor zo'n groot bedrag niet meer voorkomen zonder mededeling en enige democratische legitimiteit.

Wethouder Molengraaf is het eens met deze opmerking. Zij snapt de haast van Avres om op 1 januari te kunnen beginnen met een aanbesteding. Voor de tweede keer is aangegeven

dat het niet is gegaan zoals het is afgesproken en hoe het hoort. Wat haar betreft is het de laatste keer en daar moet iedereen scherp op zijn.

GR Bureau en Openbare Verlichting
Geen opmerkingen.

GR Natuur- en recreatieschap Lingegebied
Geen opmerkingen.

De heer Van der Meijden heeft een algemene opmerking. Deze sessie doen de woordvoerders jaar na jaar. Hij blijft het gevoel houden van met handen en voeten gebonden zijn. Dat is jammer omdat een aantal gemeenschappelijke regelingen juist belangrijke dingen doet voor de inwoners (veiligheid, armoedebestrijding, jeugdzorg). Hij was daarom blij met de door de coalitie geformuleerde ambitie in het coalitieakkoord om meer zicht te krijgen op de gemeenschappelijke regelingen. Nu in het tweede jaar is hij benieuwd hoe de andere fracties reflecteren op die ambitie, want hij heeft niet het idee dat er heel veel meer grip is op de gemeenschappelijke regelingen. Wellicht dat de raad hierin iets moet veranderen, maar hij hoort graag een weerspiegeling vanuit de raad en het college.

De heer De Jong is van mening dat er voortgang is, zowel in de kpi's als in de wijze waarop zaken voorbereid worden met opties. Alleen bij de DG&J heeft zijn fractie bedenkingen, maar dat komt misschien omdat hij eerder deelnemer was van de klankbordgroep. Hij herhaalt zijn eerdere opmerkingen dat er elk jaar geld bij moet niet. Een adviescommissie voor deze dienst zou erg goed zijn.

De heer Van Andel merkt op dat het in de gemeenschappelijke regelingen varieert van drie tot tien deelnemers en vraagt of er ook zicht is op wat de andere colleges als zienswijze indienen zodat de raad daarop kan reflecteren.

Wethouder Molengraaf reageert dat zij deze week nog heeft verzucht waarom aan de raad een lijst met zo veel informatie voorgelegd wordt. De informatie is transparant, maar zij zou het als raadslid niet fijn vinden als zij dit allemaal zou moeten doornemen. Het is een terecht punt dat de raad hier ook iets mee moet en daarom daagt zij de raad uit om met de griffie te kijken hoe dit op een betere manier aangevlogen kan worden. Prioriteiten stellen op welke gemeenschappelijke regelingen meer grip gewenst wordt. Het is een beetje een onnatuurlijke situatie dat het college een zienswijze voorkookt en deze vervolgens voorlegt aan de raad. Hiervoor zijn vast voorbeelden te vinden in het land.

De heer Van der Meijden informeert of de griffie een procesvoorstel zou kunnen doen hoe dit besproken kan worden met een inventarisatie van de mogelijkheden. In de prioritering wordt bij Avres en DG&J nadrukkelijk aangegeven dat meer bemoeienis vanuit de raad wordt gewenst (vandaar de adviescommissies) maar er zijn gradaties ook voor de andere gemeenschappelijke regelingen.

Wethouder Molengraaf geeft als tip mee om te kijken naar de risicomatrix waarin aangegeven wordt wat financieel en beleidsinhoudelijk zwaar weegt.

De heer Bahlmann kan zich vinden in het voorstel van de wethouder om meer grip op de gemeenschappelijke regelingen te krijgen en te kijken waar de kansen voor de raad liggen.

De heer Boutachkourt houdt het algemeen omdat hij vanwege zijn werkzaamheden als beleidsadviseur jeugd over één gemeenschappelijke regeling niet wil spreken. Hij begrijpt de worsteling als het gaat om gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, de raad moet kijken welke rol hij daarin wil nemen in samenwerking met de griffie. Zijn fractie sluit zich daarbij aan.

De heer Koçak kijkt met belangstelling uit naar het procesvoorstel van de griffie.

De voorzitter herhaalt dat de passage wel/niet wordt gecorrigeerd naar wel.

De heer Van der Meijden merkt op dat het wellicht een pragmatische oplossing is om de collegelijn in het raadsvoorstel te verwerken, maar het is geen voorstel van het college.

De heer De Jong zegt dat in het geval zijn fractie met een amendement komt dit de zienswijze betreft. Het college heeft in de zienswijze al een keuze gemaakt.

De heer Van der Meijden stelt voor te inventariseren welke fracties voor de collegelijn zijn zodat dit het uitgangspunt wordt. Het alternatief kan geamendeerd worden.

De voorzitter inventariseert de standpunten.

De heer Boutachkourt herhaalt dat hij zich onthoudt van een waardeoordeel vanwege zijn werkzaamheden. In het geval zijn fractie een andere keuze maakt, dan wordt dit duidelijk gemaakt in de raad.

De heer De Jong kiest voor niet en gaat zich beraden.

Mevrouw Van Oversteeg sluit zich hierbij aan.

De voorzitter constateert dat de meerderheid kiest voor corrigeren naar wel. Deze correctie wordt doorgevoerd.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:
Portefeuillehouder Mellissant geeft aan te onderzoeken hoe de raad samen met andere gemeenteraden meer invloed kan uitoefenen op de GR’en Avres en DGJ.